

Coöperatie Ouderkracht voor 't Kind

Aan de leden van de vaste Kamercommissie van J&V van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Betreft: hoorzitting op 3 oktober 2018 over:

Actieplan verbetering feitenonderzoek in de jeugdbeschermingsketen

Zeer geachte leden van de vaste Kamercommissie J&V ,

Ouderkracht voor 't kind is een landelijke vereniging. Wij informeren, adviseren en bieden ondersteuning aan ouders en jongeren, die niet passen in het onderwijssysteem en als gevolg daarvan een Veilig Thuis melding krijgen, onder toezicht gesteld worden, en/of uit huis geplaatst worden. Ouderkracht voor 't kind is sinds de oprichting in 2014 ononderbroken actief geweest. Sinds medio 2016 waren wij betrokken bij de organisatie van het congres Waarheidsvinding in de justitiële jeugdketen.

Wij danken de commissie voor de uitnodiging voor deelname aan deze hoorzitting. Met deze position paper richt Ouderkracht voor 't kind zich tot de leden van uw commissie en sluiten wij aan bij de position paper die uw commissie reeds van KOG heeft ontvangen.

Het normatieve kader voor de bedreigde ontwikkeling van minderjarigen is onbekend maar wordt wel juridisch getoetst:

Jeugdhulp wordt verleend of opgelegd wanneer er sprake is van een kind dat bedreigd wordt in de ontwikkeling, of gevaar loopt in het veilig zijn. Echter een OTS/UHP wordt door de kinderrechter opgelegd zonder dat er een concreet normatief kader is voor het vaststellen van een bedreigde ontwikkeling en de veiligheid van de minderjarige. In zijn uiterste manifestaties zijn we het in de regel met elkaar eens wanneer er sprake is van bedreigde ontwikkeling of onveiligheid, maar niet wordt duidelijk wat nu de grensgevallen zijn. Op dit moment bestaat er geen enkel normatief kader of classificeringssysteem dat inzicht geeft in de mate van de bedreigde ontwikkeling van een kind.

Voorbeeld: voor het toepassen van het strafrecht bestaat wel een normatief kader. Het normatief kader in het strafrecht is afwijkend gedrag volgens de wet. We kunnen niet zien wat een mens denkt, maar zijn/haar gedrag is wel zichtbaar. Voor een strafbare poging moet er zelfs sprake zijn van een begin van een bewijsbare uitvoeringshandeling.

Om een betere rechtspositie voor ouders en jongeren in de jeugdhulp te creëren is het op zijn minst noodzakelijk dat er een wettelijk vastgelegd normatief kader komt voor de toepassing van jeugdhulp. In dat normatieve kader dient vastgelegd te worden wat de norm is voor afwijkend gedrag dat overheidsingrijpen OTS/UHP noodzakelijk maakt.

Coöperatie Ouderkracht voor 't Kind

Een andere vraag die beantwoord moet worden is: hoe geven we handvatten aan het controlerende orgaan, om in te grijpen in het leven van een individu, die de reikwijdte van handelen nog onvoldoende overziet. Thans is het overheidsingrijpen, door middel van een OTS/UHP, volledig gericht op de verplichting het jonge leven te kaderen en te beschermen, omdat de rechtvaardiging van ingrijpen wordt gekoppeld aan het risico op gevaar, c.q. veiligheid en bedreigde ontwikkeling. Rond het kind wordt een "cordon sanitair" ontwikkeld.

De vraag die beantwoord moet worden is: kunnen we van te voren inventariseren of de gedragsnormoverschrijding ingrijpen noodzakelijk maakt?

Daaraan voorafgaand moet worden beoordeeld waaruit de normoverschrijding van het gedrag voortkomt. Vanwege het "bestwill criterium" constateert Ouderkracht voor 't kind in de praktijk dat deze stap vaak in het proces wordt overgeslagen. Hulpverleners zijn gericht op handelen, waardoor er, in plaats van cureren, door verkeerd handelen een extra gedragsprobleem bij het kind ontstaat.

Conclusie:

Zolang niet concreet volgens een wettelijk verankerd normatief kader kan worden vastgesteld hoe ernstig de, door de Raad voor de Kinderbescherming en GI, gestelde ontwikkelingsbedreiging in werkelijkheid is en men niets kan zeggen over de ernst van de problematiek en/of er voldoende beschermende factoren bij kind, ouders en sociale omgeving aanwezig zijn, kan geen sprake zijn van een ernstige ontwikkelingsbedreiging die een OTS/UHP rechtvaardigt.

Wat is nodig?

Volgens Ouderkracht voor 't kind is het voor de rechtsbescherming van ouders en kinderen belangrijk en noodzakelijk dat de onderzoeksmethodiek ernstig wordt aangescherpt. Het begint dan ook bij de beoordeling van gedrag.

- Welk gedrag wordt waargenomen?
- Het normale eigen gedrag (volgens vooraanstaande gedragswetenschappers): gedurende drie maanden in zijn eigen thuis omgeving geobserveerd of afgeleid gedrag.
- Vervolgens: behoort dit gedrag bij het kind of wordt dit geïndiceerd door de omgeving?
- Is het Kind problematiek of Ouder problematiek, (somaïsch of systemisch)
- Welk risico is aanvaardbaar om verkeerde therapie in te zetten?

Bij gedegen feitenonderzoek door de GI en de Raad is het volgens Ouderkracht voor 't kind noodzakelijk dat het verplicht wordt gesteld om gebruik te maken van wetenschappelijk onderbouwde instrumenten voor veiligheidstaxatie, risicotaxatie, en behoeftetaxatie (deze meten aard, ernst, behoefte, veiligheid en risico) om professionals in het maken van de juiste beslissingen te ondersteunen. Hierbij bieden wij uw commissie een meta-analyse aan, die in 2017 is gepubliceerd door Dr. Mark Assink en Dr. Claudia v.d. Put (UVA) <https://drive.google.com/file/d/1BbMPX9KvTJ1LuDEgyy2G8UjIEwtVvqta/view?ts=5ba4a773> Daaruit blijkt dat actuariële instrumenten het aanzienlijk beter doen (in risicotaxatie en veiligheidstaxatie) dan andere instrumenten, waarin het klinisch oordeel van de professional een rol speelt.

Thans is de verzoekschriftenprocedure een accusatoir proces geworden. Er is geen sprake meer van equality of arms. Immers, de Raad voor de Kinderbescherming en de GI worden verondersteld deskundigheid te bezitten die de rechtbank niet in twijfel kan trekken. De wederpartij, doorgaans de ouders, zijn daarmee in een ongelijke en nadelige positie. Deze ongelijkheid dient te worden gecompenseerd, wil draagvlak blijven bestaan voor jeugdhulpverlening. Helpend zou zijn dat, zodra het raadsonderzoek van start gaat, ouders en jongeren, net zoals bij een gesloten plaatsing, verplicht bijgestaan worden door een gespecialiseerd jeugdrechts advocaat. Ook dient er met spoed gehoor te worden gegeven aan de punten die, door de aanwezigen op het Congres Waarheidsvinding in de Justitiële Jeugdketen in Rotterdam, op 10 november 2017 zijn aangedragen. Deze punten verbeteren de effectiviteit van jeugdzorg en de rechtspositie van ouders en jongeren. Net als het KOG

Coöperatie Ouderkracht voor 't Kind

herhalen wij daarvan wat wij in de gezamenlijke brief van De Groep van 18+, d.d. 30 april 2018, aan het Ministerie van Justitie en Veiligheid, afd. Jeugd, hebben geschreven:

Noodzakelijk is de wettelijke verankering van

- Vastomlijnd toetsingsmodel voor de kinderrechter
- Uitgewerkte definitie van de term waarheidsvinding
- Vastomlijnd kader voor de normen van het feitenonderzoek
- Verplichte kosteloze juridische bijstand door een gespecialiseerd jeugdrecht advocaat vanaf de start van het raadsonderzoek
- Objectieve en waarheidsgetrouwe rapportages op alle niveaus

Gezien het grote (ook financiële) belang van jeugdzorg in al haar vormen is wettelijke verankering van minstens deze vijf punten noodzakelijk om te voorkomen dat alleen maar good intentions, de hoop op een cultuuromslag, de werkelijke transformatie nodeloos vertragen.

Met vriendelijke groet,

Desiree van Doremalen
Coöperatie Ouderkracht voor 't Kind